

2019/027

ONTVANGEN 12 JUNI 2019

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Saxion Hogescholen
Postbus 70.000
7500 KB ENSCHEDE

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 06 JUNI 2019
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo Associate degree-opleiding Engineering

Onze referentie

Uw brief van
20 maart 2019

Uw referentie
2019000369

Bijlagen

1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Geacht College,

Met uw brief van 20 maart 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 8 april 2019, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo Associate degree-opleiding Engineering als bekostigde opleiding te verzorgen in Enschede.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 mei 2019, kenmerk 2019/027, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo Associate degree-opleiding Engineering als bekostigde opleiding te verzorgen in Enschede.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige

opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

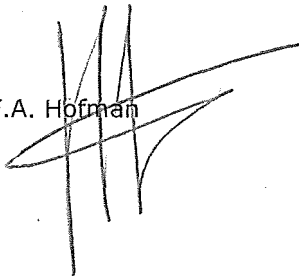
Onze referentie

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical and diagonal strokes, positioned to the right of the printed name 'F.A. Hofman'.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Saxion Hogescholen deeltijd hbo Associate degree Engineering Enschede	2019/027	13/05/2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 08/04/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Engineering als bekostigde opleiding te verzorgen te Enschede (brief van 20/03/2019 met kenmerk 2019000369). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Engineering als bekostigde opleiding te Enschede te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Engineering in Enschede aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Techniek. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. De Ad is gericht op het ontwikkelen van technische expertise gecombineerd met een geïntegreerde toepassing in engineeringprojecten. Studenten volgen vakken werktuigbouwkunde, elektrotechniek, mechatronica, constructieel en toegepaste wis- en natuurkunde. Daarnaast is er aandacht voor bedrijfskunde, procesmanagement,

programmeren en ontwerpen, projectmatig werken en professioneel rapporteren. Als vooropleiding dient de student te beschikken over een mbo-4-diploma, een havodiploma met een NT-profiel of NG-profiel met Natuurkunde of Natuur, Leven & Technologie of een vwo-diploma met een NT-profiel of NG-profiel met Natuurkunde of Natuur, Leven & Technologie of een EM-profiel met Natuurkunde. Daarnaast is er een harde baaneis voor deelname aan de Ad. Afgestudeerden van de opleiding kunnen doorstromen naar de hbo bacheloropleidingen Werktuigbouwkunde, Mechatronica of Elektrotechniek.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Engineering aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van een arbeidsmarktbehoefte naar gegevens uit ROA's AIS database. Aanvrager doet tevens een beroep op het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' van ROA (2017, p. 47). De commissie betreft in de adviezen de meest recente gegevens van ROA. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie naar hetgeen hieronder wordt overwogen over het AIS van ROA. Ook heeft aanvrager verwezen naar het rapport 'Arbeidsmarktmonitor Metalektro 2017' van ROA in opdracht van Stichting A+O Metalektro (2018). Daarnaast verwijst aanvrager naar het rapport 'Visie op onderwijs' van FME (2018, p. 4-5) en de Techbarometer 2018 van ROVC (p. 9). Aanvrager verwijst ook naar een aantal bronnen van het UWV: het factsheet 'Arbeidsmarkt Technische beroepen' (februari 2018, p. 3), 'Regio in beeld; Twente' (oktober 2018), 'Regio in beeld; Achterhoek' (2018) en 'Twentse Arbeidsmarktmonitor 2018. nr. 1' (2018). Aanvrager heeft hiernaast gebruik gemaakt van CBS statline en een werkveld- en instroomonderzoek laten uitvoeren door EXPHO en Tien Organisatieadvies (december 2018). Aanvrager verwijst ten slotte naar: 'Nationaal Techniekpact 2020', de 'Human Capital Agenda voor de Topsector High Tech Systemen en Materialen' (2012), 'Slimmer produceren moet je stimuleren' van Berenschot in opdracht van de Koninklijke Metaalunie (april 2018), 'Smart Industry, De Implementatieagenda 2018-2021' van Smart Industry (februari 2018) en Techniektalent.nu.

Aanvrager stelt dat voor de Ad Engineering binnen ROA's AIS de opleidingstypes hbo techniek, informatica, werktuigbouwkunde en elektrotechniek relevant zijn. Daarnaast acht aanvrager de opleidingstypes mbo 4 metaalbewerking en technische installatie, werktuigbouwkunde en techniek relevant. De commissie acht, gezien het opleidingsniveau van de voorgenomen opleiding, enkel de prognoses voor de opleidingstypes op hbo-niveau passend. Daarnaast heeft de commissie de classificatie hbo techniek niet meegewogen, aangezien dit een overkoepelende categorie van verschillende opleidingstypes betreft.

De commissie acht het opleidingstype hbo werktuigbouwkunde het meest relevant doordat de al bestaande Ad Engineering in dit opleidingstype is ingedeeld. ROA verwacht bij het opleidingstype hbo werktuigbouwkunde 9800 schoolverlaters tegenover 32600 baanopeningen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'zeer goed'. ROA verwacht zeer grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype hbo werktuigbouwkunde

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo werktuigbouwkunde	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5600	8		1.3 hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte vervangingsvraag tot 2022		27000	40		5.7 erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte baanopeningen tot 2022		32600	48		6.7 erg hoog
hbo werktuigbouwkunde	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		9800	14		2.3 laag
hbo werktuigbouwkunde	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.77				zeer groot
hbo werktuigbouwkunde	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.77				zeer goed

bron: ROA, AIS

De commissie acht het opleidingstype hbo elektrotechniek enigszins relevant, aangezien in dit opleidingstype de verwante Ad's Elektrotechniek en Elektrotechniek/Energietechniek zijn opgenomen. ROA verwacht bij het opleidingstype hbo elektrotechniek 14400 schoolverlaters tegenover 23900 baanopeningen. ROA typeert om die reden de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed'. ROA verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose opleidingstype hbo elektrotechniek

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo elektrotechniek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5100	9		1.5 hoog
hbo elektrotechniek	verwachte vervangingsvraag tot 2022		18800	35		5.1 erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte baanopeningen tot 2022		23900	44		6.3 erg hoog
hbo elektrotechniek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		14400	26		4 gemiddeld
hbo elektrotechniek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.86				groot
hbo elektrotechniek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.86				goed

bron ROA, AIS

De commissie is van mening dat de opleidingscategorie hbo informatica in enige mate relevant is aangezien in dit opleidingstype de verwante Ad Elektrotechniek/Embedded Systems Engineering is ingedeeld. ROA verwacht bij het opleidingstype hbo informatica 13200 schoolverlaters tegenover 19200 baanopeningen. ROA typeert om die reden de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed'. ROA verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

tabel 3. Arbeidsmarktprognose opleidingstype hbo informatica

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo informatica	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		8600	11	1.7	erg hoog
hbo informatica	verwachte vervangingsvraag tot 2022		10600	13	2.1	laag
hbo informatica	verwachte baanopeningen tot 2022		19200	24	3.6	gemiddeld
hbo informatica	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		13200	16	2.5	laag
hbo informatica	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.94				groot
hbo informatica	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.94				goed

Bron ROA, AIS

Aanvrager heeft ook verwezen naar ROA's prognoses met betrekking tot bedrijfssectoren en beroepsgroepen. Binnen ROA's systematiek worden bij het opleidingstype verwachte vacatureaantallen gerelateerd aan de uitstroom uit opleidingen. Deze geven dus een goed beeld van de verhouding tussen aantallen werkzoekenden en baanopeningen. Bij de tabellen per beroepsgroep geeft ROA enkel een beeld van het aantal verwachte vacatures, zonder daarbij de uitstroom uit opleidingen te betrekken. ROA's prognoses over bedrijfssectoren hebben betrekking op zeer uiteenlopende beroepen met zeer uiteenlopende opleidingsniveaus. De groei of krimp in deze bedrijfssectoren zegt dus weinig over een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad. Om deze redenen kent de commissie het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS en heeft de commissie de prognoses met betrekking tot de door aanvrager aangehaalde bedrijfssectoren en beroepsgroepen niet meegenomen in haar oordeel.

Aanvrager haalt ook cijfers aan over technische en ICT beroepen in de regio Oost-Nederland op basis van ROA's AIS. Aanvrager beschrijft het aantal medewerkers met een technisch of ICT beroep op mbo-4 en hbo niveau in deze regio. Aanvrager heeft voorts zelf een inschatting gemaakt hoeveel van deze banen een baan op Ad niveau kan betreffen. Vervolgens heeft aanvrager dit percentage toegepast op het aantal baanopeningen in de regio voor deze twee beroepsgroepen. Aanvrager komt zo tot een totaal van jaarlijkse verwachte baanopeningen voor afgestudeerden van de voorgenomen Ad. De commissie acht deze inschatting niet valide, aangezien de inschatting over het aantal banen op Ad niveau niet onderbouwd is.

Aanvrager verwijst tevens naar de 'Arbeidsmarktmonitor Metalektro 2017' van ROA in opdracht van Stichting A+O Metalektro. De commissie betreft in de adviezen altijd de meest recente gegevens en inmiddels is ook de 'Arbeidsmarktmonitor Metalektro 2018' van Stichting A+O Metalektro (oktober 2018) uitgebracht. Uit dit rapport blijkt dat de sterke groei in werkgelegenheid in de sector zich heeft doorgezet in de eerste helft van 2018. De commissie constateert dat sinds de tweede helft van 2017 vacatures gemiddeld langer openstaan. Hierbij is vooral een toename te zien in het aantal vacatures dat 3-5 maanden open staat, terwijl het aantal vacatures dat binnen 2 maanden wordt vervuld afneemt. Meer dan de helft van de ondervraagde bedrijven geeft aan veel problemen te hebben bij het aantrekken van personeel (p. 3, 7-8, 13). De commissie is van mening dat deze gegevens een positieve indicatie bieden voor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van voorgenomen opleiding.

Volgens aanvrager blijkt uit het rapport 'visie op onderwijs' van FME (p. 4-5), de Techbarometer 2018 (p. 9) van ROVC en het factsheet 'Arbeidsmarkt Technische beroepen' van UWV (februari 2018, p. 3) dat er krapte is en wordt verwacht op de technische arbeidsmarkt. De commissie heeft deze bronnen geverifieerd en concludeert op basis van deze bronnen dat er een krapte op de technische arbeidsmarkt is en er tekorten aan technisch personeel worden verwacht.

Aanvrager verwijst verder ter onderbouwing van een regionale arbeidsmarktbehoefte naar 'Regio in beeld; Twente' (2018) en 'Regio in beeld; Achterhoek' (2018) van het UWV. Tevens verwijst aanvrager naar het rapport 'Twentse Arbeidsmarktmonitor 2018. nr. 1' (2018). Aanvrager beschrijft de krapte op de Twentse en Achterhoekse arbeidsmarkt met betrekking tot technische beroepen en elektrotechnische ingenieurs, gebaseerd op de spanningsindicator van het UWV. Ook voor het vierde kwartaal van 2018, de meest recente beschikbare gegevens, wordt de Achterhoekse als Twentse arbeidsmarkt met betrekking tot technische beroepen getypeerd als krap. De Twentse arbeidsmarkt voor elektrotechnisch ingenieurs wordt als zeer krap getypeerd. Aanvrager heeft daarnaast een opsomming van relevante moeilijk vervulbare technische vacatures uit beide UWV rapporten opgenomen (p. 4). De commissie concludeert op basis van deze gegevens dat er een krapte op de regionale arbeidsmarkt is met betrekking tot technische beroepen.

Aanvrager verwijst tevens naar informatie afkomstig van CBS statline over het relatief grote aandeel van de (maak)industrie in de totale werkgelegenheid van Twente en de Achterhoek. Uit deze gegevens blijkt geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Echter, de commissie onderkent dat uit deze gegevens wel naar voren komt dat de (maak)industrie een belangrijk onderdeel is van de regionale economie. De voorgenomen Ad sluit hierop aan.

Aanvrager heeft een werkveld- en instroomonderzoek laten uitvoeren door EXPHO en Tien Organisatieadvies (december 2018). Aanvrager heeft zelf een deel van de resultaten uit dit onderzoek aangevoerd ter onderbouwing van criterium b. Gezien de inhoud heeft de commissie de uitslagen, uit de enquêtes en kwalitatieve interviews met werkgevers, echter bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte betrokken. Binnen dit onderzoek zijn interviews met 20 relevante werkgevers uit de regio gevoerd. 18 respondenten hebben aangegeven dat zij verwachten dat enkele medewerkers voor de Ad in aanmerking komen. Volgens aanvrager komt dit neer op een totale opscholingsbehoefte van 29-35 medewerkers per jaar. In dit onderzoek is tevens een enquête uitgevoerd onder 74 werkgevers. Hierbij is het voor de commissie onduidelijk welke functie deze respondenten hebben. De respondenten is de vraag gesteld hoeveel medewerkers zij verwachten op te leiden via deze Ad. 46 respondenten hebben hierbij aangegeven 1-10 medewerkers, 5 respondenten 10-25 en 1 respondent méér dan 25. Ten slotte is er ook een enquête onder 53 medewerkers met een technisch mbo-4 niveau diploma afgenomen. 54% van deze respondenten geeft aan naast het werk door te willen studeren. Aanvrager beschrijft dat van de respondenten die hebben aangegeven nu of later te willen doorstuderen 11% antwoordde de voorgenomen opleiding zeker te willen volgen en 61% misschien. Naar mening van de commissie komt, gelet op het aantal respondenten en de wijze van antwoorden uit de interviews en de enquêtes, voornamelijk met werkgevers, een behoefte aan opscholing naar voren.

Aanvrager verwijst daarnaast naar een aantal hierboven genoemde kwalitatieve bronnen. Het Nationaal Techniekpact 2020, met als deelnemers onder andere de ministeries van EZ, OCW en SZW, onderwijsinstellingen, werkgevers, werknemers, topsectoren en regio's heeft als doel het groeiende en structurele tekort aan technisch personeel, op alle niveaus, op te vangen. In de Human Capital Agenda voor de Topsector High Tech Systemen en Materialen staat tevens beschreven dat de sector te kampen heeft met een groeiend tekort aan personeel en dit verdere groei van de sector in de weg staat. Onder andere het tekort aan gekwalificeerd personeel dwingt bedrijven om productie te verplaatsen naar het buitenland (p. 8). Volgens aanvrager staat het scouten, werven en binden van talent, alsmede het bij- en omscholen van huidig personeel daarom hoog op de agenda van de topsector High Tech Systemen en Materialen. Aanvrager noemt daarnaast het samenwerkingsverband TechniekTalent.nu. Binnen dit samenwerkingsverband van technische sectoren, in opdracht van werknemers en werkgeversorganisaties, wordt er gewerkt aan het enthousiasmeren van jongeren voor de techniek om de toekomstige tekorten aan technisch geschoold personeel op te kunnen vangen. Een van de speerpunten van de 'Smart Industry, De

Implementatieagenda 2018-2021' is het verhogen van de werkgelegenheid en het creëren van aantrekkelijke banen (p. 6, 14-15). Volgens aanvrager blijkt uit 'Slimmer produceren moet je stimuleren' van Berenschot in opdracht van de Koninklijke Metaalunie (april 2018) dat er een grote uitdaging voor de maakindustrie ligt in het slim combineren van verschillende bestaande productieprocessen. Door technologische ontwikkelingen en veranderende werkmethoedien wordt volgens aanvrager van medewerkers ook andere kennis en kunde verlangd (p. 3). Aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding aan deze uitdaging tegemoet komt omdat de Ad zich juist richt op de combinatie van elektrotechniek, mechatronica en werktuigbouwkunde en het opscholen van personeel. De commissie is van mening dat deze bronnen een indicatie bieden voor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat de Ad Engineering beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager doet ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte een beroep op de 'Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025' van het Ministerie van OCW (p. 53), het rapport 'Klaar voor de groei?' Monitor uitrol Associate degree van SEO in opdracht van Ministerie van OCW (2015, p. 80), een brief inzake de inwerkingtreding van de Wet invoering Associate degree-onderwijs van de Minister van OCW (6 oktober 2017, referentie 1240646) en de 'Strategische Visie HBO 2025; 'Wendbaar en weerbaar'' van de Vereniging Hogescholen (2015, p. 15). Aanvrager heeft tevens verwezen naar 'Differentiëren in drievoud- advies van de Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel' (2010, p. 42). De commissie heeft deze laatste bron buiten beschouwing gelaten aangezien deze bron gedateerd is.

Volgens aanvrager speelt de deeltijd hbo Ad Engineering in op ambities uit de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 van het Ministerie van OCW (p. 50, 53). Het Ministerie van OCW streeft naar extra aandacht voor mbo'ers bij de doorstroom naar hbo opleidingen en doorstroom en flexibiliteit binnen het hoger onderwijs door toenemende differentiatie en om een leven lang leren te stimuleren. De Ad Engineering kan volgens de commissie een bijdrage leveren aan deze ambities van het Ministerie van OCW.

In het rapport 'Klaar voor de groei?' is de ontwikkeling van de Ad van programma naar zelfstandige opleiding beschreven en wordt het belang dat werkgevers hechten aan opscholing van zittend personeel beklemtoond. De Ad Engineering kan hier naar mening van de commissie aan bijdragen.

Aanvrager verwijst naar de brief 'Inwerkingtreding Wet invoering Associate degree-onderwijs'. In deze brief wordt beschreven dat de Ad kansen biedt voor op- en omscholing van werkenden in teken van 'Leven Lang Leren' en kansen biedt voor mbo-4 studenten die wel willen doorleren maar bij voorbaat af zien van een hbo-bacheloropleiding vanwege de duur of het niveau. De voorgenomen Ad komt tegemoet aan de ambitie van het Ministerie van OCW dat het hoger onderwijs toegankelijk is voor iedere student.

Ten slotte heeft aanvrager verwezen naar de Strategische Visie HBO 2025 'Wendbaar en weerbaar' van de Vereniging Hogescholen. In het visiedocument is de ambitie uitgesproken dat er een landelijk dekkend aanbod van Ad's moet komen door samenwerking van hogescholen en het beroepenveld (p. 15). De Ad Engineering kan aansluiten bij deze doelstelling.

De commissie concludeert op grond van bovenstaande dat een maatschappelijke behoefte is aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 08/04/2016 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Engineering in Enschede aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend.

Aanvrager geeft aan dat er verwante Ad opleidingen in het techniek domein zijn. De Ad Engineering wordt aangeboden door de Hogeschool Rotterdam (in Rotterdam), Avans (Den Bosch en Roosendaal) en Fontys Hogescholen (in Venlo). De Ad Engineering van Fontys moet nog starten. Daarnaast worden de verwante Ad's Elektrotechniek van Fontys (Eindhoven), Elektrotechniek/ Energietechniek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem), Elektrotechniek/ Embedded Systems Engineering van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem), Maintenance and Mechanics van Hogeschool Rotterdam (Rotterdam) en Werktuigbouwkunde van Fontys (Eindhoven) en Saxion (Enschede, in aanbouw) aangeboden. Deze laatstgenoemde Ad werd ook door de Christelijke Hogeschool Windesheim aangeboden. Andere zijdelings gerelateerde Ad zijn de Ad Projectleider Techniek van Hanzehogeschool Groningen (Groningen) en de Haagse Hogeschool (Delft, in aanbouw) en de Ad Constructeur Werktuigbouwkunde van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem). Ten slotte is in maart 2019 de Ad Smart Industry van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem) geaccrediteerd.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide van 174 studenten in 2014-2015 naar 268 studenten in 2018-2019.

Tabel 4. Instroom verwante aanbod

opleiding	instelling	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19
Ad Elektrotechniek (80017)	Fontys Hogescholen (30GB)				12	17
Ad Elektrotechniek/Embedded Systems Engineering (80124)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)			3		6
Ad Elektrotechniek/Energietechniek (80123)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)			3	4	28
Ad Engineering (80091)	Hogeschool Rotterdam (22OJ)	97	82	89	104	103
	Avans Hogeschool (07GR)					43
Ad Werktuigbouwkunde (80019)	Fontys Hogescholen (30GB)				29	37
	Saxion Hogeschool (23AH)	5	3	0		
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)	0	0	0	1	
Ad Projectleider Techniek	Hanzehogeschool Groningen (25BE)	21	40	72	37	3
	De Haagse Hogeschool (27UM)	12	19	13	1	0
Ad Constructeur Werktuigbouwkunde	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	5	7	12	6	12
Ad Maintenance and Mechanics	Hogeschool Rotterdam	34	23	32	44	19
Totaal		174	174	224	238	268

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek door EXPHO en Tien Organisatieadvies. Aanvrager verwacht dat bij de start van de Ad 25 studenten zullen instromen, maar dit op termijn kan uitgroeien tot een totaal van 150 studenten. De commissie acht deze prognose voor het eerste jaar realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Engineering wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a is

aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Enschede heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Associate degree Engineering te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de Ad Engineering in het Croho onderdeel Techniek wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Criterion a

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding moet dus **altijd** onderbouwd worden. Daarnaast kan de aanvrager er ook voor kiezen om een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte aan de opleiding te beschrijven.

Criterion b

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien. Hierbij wordt de nieuwe opleiding en de verwachte instroom in de opleiding gerelateerd aan het bestaande verwante opleidingsaanbod. Het instellingsbestuur beschrijft de instroom in het verwante aanbod en de verwachte instroom in de nieuwe opleiding. Aan de hand van die elementen wordt de vraag beantwoord of er ruimte is voor uitbreiding van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeuzers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.

